

Työkykyisyys - entä jos se alenee?

Johtava asiantuntija,
LT, kun-PD, kuntoutuksen erityispätevyys
Pirjo Juvonen-Posti, Työterveyslaitos



**Työn ja työhyvinvoinnin
kehittämisohjelma**

Työkykyisyys?

Mitä sinä tarkoitat, kun puhut työkyvystä? Entä, millaiset asiat tai tekijät mielestäsi vaikuttavat työkykyyn?

A white circular logo containing the text 'TYÖ 2030' in orange, stylized, outlined letters. The logo is positioned in the bottom right corner of the slide, which has a background of blue and orange geometric shapes.

TYÖ
2030

Työkyky työn ja siinä tarvittavan osaamisen näkökulmasta (Tengland 2013, Järvikoski ym. 2018)



Kestävä työllistyvyys (sustainable employability) (Järvikoski ym. 2018) 1/2

- 1) **kykyä ja mahdollisuutta saada työtä, säilyttää työ ja edetä työuralla ja**
 - 1) **olosuhteita, joissa työntekijällä on mahdollisuus antaa täysipainoinen työpanos ja samalla turvata terveytensä ja hyvinvointinsa.**
- Lähtökohtana se, että jokainen työtä haluava on työkykyinen johonkin työhön, jos se suunnitellaan hänen tarpeidensa mukaan ja annetaan riittävä tuki. Yksilö ymmärretään toimijana, jonka tavoitteet määrittävät ratkaisuja.

Kestävä työllistyvyys (sustainable employability) (Järvikoski ym. 2018) 2/2

- Huomio erityisesti työkyvyn **realisoitumista estävissä** työmarkkinatekijöissä ja työorganisaatioiden käytännöissä.
- Huomio työkyvyn **realisoitumisessa käytännön tilanteissa:** työntekijän suoriutumisessa ja työuran kehittymisen mahdollisuuksissa.
- Yksilön työkykyä parantavat toimet yhdistyvät työyhteisön toiminnan organisointiin, töiden suunnitteluun ja henkilöstön koulutukseen. Pyritään huolehtimaan siitä, että työntekijöiden osaaminen ja toimintakyky ovat riittäviä suhteessa työhön.
- Työkyvyn arviointi on tarkoituksenmukaista vain tosielämän tilanteissa, joissa yksilö toimii osana työyhteisöään.

Keskustelua työkykykäsitteestä tarvitaan työkyvyn ja työllistymisen tuessa, kuntoutuksessa. (Järvikoski ym. 2018)

- **Sairauslähtöinen viitekehys** ohjaa soveltamaan toisenlaisia työskentelytapoja ja toimintamuotoja kuin laaja-alainen viitekehys, joka painottaa työn ja työolojen merkitystä ja huomioi muut sosiaaliset tekijät.
- **Moniulotteisiin** malleihin perustuvassa työkyvyn ja työllistymisen tuessa, kuntoutuksessa yhdistyvät työssä toimimista ja -hyvinvointia edistävät **yksilön ja ympäristön** toimet, jotka suunnataan ja räätälöidään yksilöllisiin tarpeisiin. Näiden mallien toteutus työkyvyn tuki toiminnassa ja kuntoutuksessa edellyttää useiden **eri toimijoiden yhteistyötä**.
- Onnistumisen edellytyksiä ovat jaettu käsitys työkyvystä, yhteinen sopiminen omasta ja toisten rooleista sekä selkeät prosessit kohti toimijoiden yhteistä päämäärää. Yhteistyö voi vaikeutua, mikäli yhteistyökumppanien viitekehykset poikkeavat olennaisesti toisistaan ja jos käsityseroista ei keskustella.

Työkyvyn tukeminen

Entäs jos työkykyisyys alenee?



**Työn ja työhyvinvoinnin
kehittämisohjelma**

**Työikäisillä
kuntoutumisen
tavoitteina ovat henkilön
oman toimijuuden
vahvistaminen, hänen
työ- ja toimintakykynsä
kehittäminen ja työssä tai
työuralla jatkaminen.**



Kun työkykyisyys alenee. . .

- Työkyvyn tukeminen on usein monialaista toimintaa.
- Työpaikan ja työterveyshuollon toimet ovat tärkeitä.
- Keskeistä ovat henkilön oman osaamisen sekä työ- ja toimintakyvyn vahvistaminen, mahdolliset määräaikaiset tai pysyvät muutokset työhön, työprosesseihin (työn muokkaus), työntekotapoihin ja työympäristöön.
- Seuranta on syytä sopia riittävän pitkäkestoiseksi!

Työn murros edellyttää uudenlaista työkyvyn ja työllistymisen tukea (Juvonen-Posti ym. 2020)

- Palkkatyöhön osallistuminen määrittelee tällä hetkellä saatavilla olevia palvelujärjestelmän etuuksia ja työkyvyn tukea.
- Työn murros etenee ja jo nyt alustatyötä tekevät, freelancerit, yrittäjät ja työttömät ovat epätasa-arvoisessa asemassa työkyvyn tuen ja työllisyyden hoidon palveluissa palkkatyötä tekeviin nähden.

<https://tietokayttoon.fi/ajankohtaista/blogi/-/blogs/tyon-murros-edellyttaa-uudenlaista-tyokyvyn-ja-tyollistymisen-tukea>



Monialaisen työkyvyn ja työllistymisen tuen skenaariot 2030 (Juvonen-Posti ym. 2020)



UUSI DUUNARI



TYÖELÄMÄN MONITAITURI



ELINIKÄINEN OSALLISTUJA

Suomessa tarvitaan työelämään mukaan myös työkyvyltään erilaisista lähtökohdista työelämään osallistuvien panos. Tähän päästään tulostemme mukaan ihmislähtöisyydellä, ja lähtökohtana tulisi olla palkkatyömallia laajempi osallistuminen työhön sekä muuhun toimintaan yhteiskunnassa.



**Työn ja työhyvinvoinnin
kehittämisohjelma**

Nyt ei ole aika jättää ketään työikäistä ulos!

Kiitos kiinnostuksesta!

@JuvonenPosti



**Työn ja työhyvinvoinnin
kehittämisohjelma**